Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5-йил чиқиши. 31 ЯНВАРЬ 1970 й.
ШАНБА
№ 26 (1092).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СУРАТДА: Шаҳардаги алоқа техникаси заводи йиғув цехининг пешқадам йиғувчиларидан Никус Гюзелис (чапда) ва Г. Семёнов кучлантирувчи сигнал блокини йиғиш устида ишлаётирлар.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Кеча трикотаж фирмасининг аҳил коллективи январь ойи топшириғини адо этди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитган фирма ишчилари ва инженер техник ходимлари шу ой ичида 2 миллион сўмлик трикотаж буюмлари ишлаб чиқардилар ва реализация қилдилар.

Корхона меҳнатсеварлари доҳий юбилейи шарафига мусобақани авж олдириб, улуғ санага муносиб армуғонлар тайёрлаш иштиёқида суръатни оширмоқдалар.

ГАЗЛАМА ЧИДАМЛИЛИГИ ҚАНДАЙ

Бутуниттифоқ трикотаж саноати илмий-тадқиқот институтининг Тошкентдаги филиалида трикотаж ва бошқа полотноли матоларнинг чидамлилик коэффициентини аниқлайдиган автоматик асбоб яратилди. У матонинг чидамлилигини ва қанча вақтдан кейин путурдан кетишини аниқлаб беради.

● ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЙМОҚДА

Ленинча яшаймиз ва ишлаймиз

Бекободдаги В. И. Ленин номли металлургия заводи билан Мирзачўл районидаги В. И. Ленин номли совхоз коллективларининг 1970 йил учун зиммаларига олган социалистик мажбуриятлари, шунингдек, юбилей йилининг дастлабки тўрт ойлик топшириқларини 22 апрелгача бажариш тўғрисидаги рўзғор холодильниклари заводи билан «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективларининг янги ватанпарварлик ташаббуси шаҳар саноат корхоналари, транспорт, қурилиш ва алоқа ташкилотларининг коллективлари томонидан қизғин маъқулланмоқда.

Сменалар ўртасида «Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмасининг кўп кишилик йиғилиши бўлди.

Йиғилишда сўзга чиққан коммунистик меҳнат зарбдори, слесарь **Владимир Депре** қарийб 1200 кишилик коллектив номидан шундай деди:

— Беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида ажойиб ютуқларни қўлга киритаётган фирмамиз коллективи «Юлдуз» фирмаси коллективи бошлаган янги ватанпарварлик ташаббусига қўшилади. Бунинг учун бизда барча имкониятлар мавжуд. Масалан, ҳозир 365 киши беш йиллик шахсий топшириғини бажариб, 1971 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. 40 га яқин ишчи 22 апрелгача бажариш учун курашмоқда.

— Социалистик мусобақа якунларимиз яхши бўляпти, — дейди тўқувчи **Анна Прутулла.** 1969 йил топшириғини муддатидан илгари адо этган меҳнатчиларимиз планга қўшимча 535 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1969 йил) Пленуми қарорларидан ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги Тезисларидан илҳомланган коллектив эришилган ютуқларни юбилей йилида янада мустаҳкамлашнинг аниқ марраларини белгилаб олди. Фирмада ҳозир 160 номда маҳсулот тайёрланмоқда. Ўтган йили 10 номда янги буюмлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилган эди. Бу йил 15 хили ўзлаштирилади. Шойи, триацетат шойидан, атласдан тикилган кўйлаклар, ранг-баранг денталар, бадиий буюмлар республикамиздан ташқари Иттифоқимизнинг турли шаҳарларига ҳам юборилмоқда.

Беш йиллик шахсий топшириғини бажариб, ҳозир 1971 йил ҳисобига меҳнат қилаётган Р. Рамакаева, А. Венникова, М. Дадаева каби ўнлаб фидокорлар коллектив фахри бўляпти.

Фирма ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари 1970 юбилей йили учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилди:

— Тўрт ойга белгиланган 5,5 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилиш планини 22 апрелгача бажариш. Планга қўшимча давлатга 30 минг сўмлик буюм бериш.

— Беш йиллик планни 10 октябрда бажариш ва пландан ташқари 3 миллион 660 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш 1970 йил топшириқларини 28 декабрда бажариш ва қўшимча 105 минг сўмлик буюм бериш.

— Бир ярим тонна пишитилган ип тежаб, ундан 2.7 минг метр лента тайёрлаш.

— 1800 та кўйлакка етадиган бир ярим минг метр шойи ва жун материаллар тежаш.

— 50 минг киловатт-соат электр энергия тежаш.

— Пландан ташқари 19 минг сўм фойда олиш.

— Ишлаб чиқаришга 20 рационализаторлик таклифини жорий этиб, 23 минг сўм иқтисодий фойда олиш.

— Замонавий янги техникадан 40 тасини ишлаб чиқаришга жорий этиш.

— Ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилашга 28 минг сўм сарфлаб, 10 та тадбирни амалга ошириш.

— Ишчи, инженер-техник ходимлар ва хизматчилардан 200 кишининг малакасини ошириш.

— Коллектив социал тараққиётининг перспектив планини амалга оширишга киришиш. Меҳнат шон-шуҳрати кечаларини, меҳнат ветеранлари билан учрашув кечаларини мунтазам равишда ўтказиб туриш, фирмада меҳнат шон-шуҳрати бурчаги ташкил этиш.

— Маҳсулотнинг 98 процентини саратовликлар методи асосида топширишга эришиш.

Бундан буён ҳам ленинчасига ишлаймиз ва яшаймиз! Коллектив митингида қабул қилинган социалистик мажбуриятлар шундай якунланди.

Бугунги кунда барча звеноларда кўтаринки руҳ ҳукм сурмоқда. Зарбдорларнинг меҳнат шавқ-завқи уларнинг бу юксак марраларни эгаллашларидан гувоҳлик бормоқда.

ДОРИЛФУНУН ҚОШИДА ИНСТИТУТ

В. И. Ленин номидаги Давлат университетининг 40 га яқин кафедралари билан бир қаторда олий мактаб ўқитувчиларининг малакасини ошириш факультетлари чет эллик ёшлар учун тайёрлов факультетларида минглаб ёшлар билим олишмоқда.

Бугун университет хузурида иш бошлаган Бутуниттифоқ олий ўқув юртлари ижтимоий кафедралари ўқитувчиларининг малака ошириш институтини 100 мутахассис тамомлади.

Институт директори, профессор Х. Турсуновнинг айтишича, февралдан бошлаб институт яна Иттифоқимизнинг турли олий ўқув юртларидан чақирилган тингловчилар билан тўлади. Бу сафар тингловчиларнинг сони 1,5 баравар кўпаяди.

ЧИҚИНДИЛАРДАН МАҲСУЛОТ

Кеча Тошкентдаги хўжалик буюмлари заводи, ўзининг янги маҳсулотлари намуналарини махсус комиссия диққатига ҳавола қилди.

Улар ошхона ва ресторанлар учун мўлжалланган фигурали эллипс шаклидаги чиройли идишлардир. Бундай маҳсулот алюминий чиқиндиларидан тайёрланади ва корхонага катта иқтисодий фойда келтиради.

Озиқ-овқат цехи бир — меъёрда ишласин

(Шаҳар умумий овқатланиш ходимлари активи йиғилишидан)

Ошхона, кафе, ресторан, хизматчиларининг иши ҳақида шаҳар умумий овқатланиш ходимлари активи йиғилишда анча илиқ сўзлар айтилди. Уларни мақтаса арзийди. Ўтган йилги натижалар, Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармасининг бошлиғи А. Сутягина доклади шундан далолат беради.

Тўрт йил мобайнида товароброти ҳажми 36,5 процент кўпайди, бу партия XXIII съезди директиваларида кўрсатилган ўсиш суръатига тенгдир.

Умумий овқатланиш муассасалари ходимлари социалистик мажбуриятларини бажариб, аҳолига планга қўшимча 451 минг сўмлик маҳсулот сотдилар. Ўтган йилги об-ҳавонинг инжиқлиги, қишнинг оғир келишига қарамай, муассасалар, ошхоналар ва ресторанлар трестлари, ишчиларни овқатланиш бўлимлари йилни яхши натижалар билан тамомладилар.

Умумий овқатланиш корхоналари ишида ўз кучлари билан тайёрланган маҳсулотлар катта ўрин эгаллайди. Бунга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўз маҳсулотлари бўйича савдо плани 100,8 процент бажарилди. Ўтган йили Октябрь, Ленин, Куйбишев, Фрунзе район ошхоналар трестлари яхши натижаларга эришдилар.

«Таштекистильмаш» заводи қошидаги 12-ошхона иши мақтовга сазовордир. У ерда ўз маҳсулоти билан овқат тайёрлаш 90 процентни ташкил этади. Шу туфайли корхонанинг ишчи ва хизматчилари ихтиёрида чинакам овқатланиш комбинати бор. Ошхонанинг 3 филиали, чойхона, ярим тайёр маҳсулотлар магазини, кафе, завод ишчилари учун ҳамиша очиқ.

Умумий овқатланишни оқилона ташкил қилиш юзасидан кўпгина мисолларни келтириш мумкин. Жумладан, шаҳар активи йиғилишида электрон техника заводи қошидаги 8-ошхона, рус тили ва адабиёти институти қошидаги 41-ошхона, «Таштрам» қошидаги 7-ошхона тилга олинди. Аммо умумий овқатланиш ишида ҳали анча камчиликлар бор. Шундай муассасалар ҳам борки, у ерларда сифатсиз овқат тайёрланади. Кўпчилик ҳолларда ишлаб чиқариш технологиясига эътибор берилмайди, маҳсулотлар сифатсиз тайёрланади. Санитария ҳолати ва меҳнатни ташкил қилиш ҳам кўнгилдагидек эмас.

Мисол учун Киров район ошхоналар трестига қарашли Москва кафесини тилга олиш мумкин. У ерда ҳамиша лой, тўс-тўполон, овқат сифати паст. Шунингдек тамаки фабрикаси қошидаги 9-ошхона ва Ленин район ошхоналар трестига қарашли 12-ошхона овқатлари ҳам мутлақо сифатсиз.

Маҳсулот сифатини яхшилаш ҳамда маданий хизмат кўрсатиш биринчи даражали вазифадир. Республика халқ контроли комитети бу соҳада Чилонзор район трестида кўпгина камчиликларни топди. 4-ошхонада ошпаз Тихонова 10 кишилик шницелдан 132 грамм кам берди, 1-ошхона ошпази Исабоев бир коса лағмонга 45 грамм гўштни кам солди. Жиноятчилар жазоландилар.

Бундай қоидани бузишлар ягона эмас. Бу умумий овқатланиш муассасалари устидан назорат яхши ўрнатилмаганлиги, тарбиявий иш яхши йўлга қўйилмаганлигидан далолат беради.

Музокарада сўзга чиққан ўртоқлар, шунингдек, аҳолига хизмат кўрсатиш формаларини такомиллаштириш тўғрисида ҳам сўз юритдилар. Ўтган йили бу соҳада анча ишлар қилинди. Савдо кўргазмасини мунтазам ўтказиб туриш шаҳарликлар эътиборини тортди. Шунингдек, ярим тайёр маҳсулотлар учун ихтисослашган магазин ва гастрономлар қошидаги кулинария бўлимлари ҳам ўзини оқлади. Абонентлар бўйича комплекс таомлар сотиш кўпайди, баъзи ишлаб чиқариш корхоналарида ўз маблағлари ҳисобига таомлар таннархини камайтирдилар.

Шунга қарамай, умумий овқатланиш суръатининг ривожланиши, ярим тайёр маҳсулотлар ва ўралган маҳсулотларни марказлаштирилган йўл билан тарқатишни талаб қилади.

Ошхоналарни маҳсулот билан таъминлашни ҳам тубдан ўзгартиш лозим.

Умумий овқатланиш халқ хўжалигининг энг йирик тармоқларидан бири бўлиб қолмоқда. Меҳнат унумдорлигини орттириш тайёрланаётган маҳсулотлар сифатини яхшилаш ва ишда яхши натижаларга эришиш учун ошхоналарни ярим тайёр маҳсулотлар билан комплекс тайёрлаш ҳақида ҳам ғамхўрлик қилиш лозим.

Умумий овқатланиш муассасаларининг коллективлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олишга қарор қилдилар. Умумий овқатланиш ҳаётимизга ва турмушимизга кириб бориши керак. Шаҳар активида сўзга чиққанларнинг ҳаммаси шу фикрни тасдиқлашди. Бунга фақат ишга ижодий ёндошиш, аҳолига хизмат кўрсатишнинг янги формаларини топиш билан эришиш мумкин.

Актив йиғилишида Ўзбекистон ССР савдо министри Ғ. Ғ. Юсупов ва шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. И. Лебедев ўртоқлар сўзладилар.

ТОШКЕНТ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ МУАССАСАЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1970 ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ УЧУН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Тошкент умумий овқатланиш муассасаларининг коллективлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, ўтган йили социалистик мажбуриятларни бажаришда анча муваффақиятларга эришдилар.

Товароборoти плани 27 декабргача бажарилиб, йиллик планга қўшимча аҳолига 1450 минг сўмлик маҳсулот сотилди, ўз маҳсулотлари ҳисобига план 100,8 процент бажарилди. 5600 ўринлик 80 муассаса очилди, ярим тайёр ва кулинария маҳсулотлари билан савдо қилувчи уч магазин, гастрономлар қошида тўрт кулинария бўлими, 16 та ихтисослашган корхоналар ташкил қилинди.

Умумий овқатланиш корхоналари ходимлари Бекободдаги В. И. Ленин номли металлургия заводи ва Мирзачўл районидаги В. И. Ленин номли совхоз коллективларининг ташаббусига қўшилиб 1970 юбилей йили учун қуйидаги мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

Товароборoти беш йиллик планини 1 декабрга бажариб, аҳолига планга қўшимча 9 миллион сўмлик маҳсулот сотиш.

Йиллик товароборoти планини 28 декабрга бажариб, планга қўшимча 1 миллион сўмлик маҳсулот сотиш, 4 ойлик товароборoти планини 29 апрелгача тўлдириш.

Умумий овқатланиш тармоқларини ривожлантириш бўйича беш йиллик планни В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бажариш.

Аҳолига маҳсулот сотишни кўпайтириш мақсадида ярим тайёр ва кулинария маҳсулотлари билан савдо қиладиган 3 магазин очиш, озиқ-овқат магазинлари ва гастрономлар қошида ўз маҳсулоти билан савдо қиладиган 15 бўлим ташкил этиш. Умумий овқатланиш бўйича 1500 та маҳсулот сотиш кўргазмасини ўтказиш.

Тайёрланаётган маҳсулот сифатини ошириш, ассортиментини кўпайтириш учун ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибасини кенг ёйиб, 8 технологик конференция ўтказиш, ихтисослар бўйича (энг яхши ошпаз, официант, кондитер) конкурс ташкил қилиш.

Меҳнатни илмий ташкил қилиш туфайли 10 минг сўм иқтисодий фойда олиш, корхонанинг бир меъёрда ишлашини таъминлаш.

Умумий овқатланиш муассасаларнинг ходимлари шуни яхши ҳис қиладиларки, юбилей шарафига олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, юксак меҳнат интизомига эътибор бериш, ташкилотчилик, ишчи резервларидан тўла фойдаланиш, социалистик мусобақани тўғри ташкил қилишга боғлиқ. Шунинг учун ҳам коллектив В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун барча имконият ва билимларини сафарбар этади.

Комсомол аъзоси Саодат Орифжонова асбобсозлик заводининг 10-цехида чарxловчи бўлиб ишлайди. Беш йилдан буён шу корхонада баракали меҳнат қилиб келаётган бу меҳнатсевар ёш ишчи ўзининг ҳалол меҳнати билан цех коллективи обрўсини қозонди.

ЛОЙИҲАНИНГ ТУҒИЛИШИ

Ленин майдони яқинида, парад хиёбони билан ҳозирги Карл Маркс ва Коммунистик кўчалари бўйлаб ўтадиган бульвар туташадиган жойда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биноси қад кўтаради.

Бу бино қандай бўлади?

Бу саволга архитектура конкурсига ўз лойиҳаларини тақдим этган саккизта ижодий коллектив жавоб беришга ҳаракат қилди.

Жамоатчилик муҳокамалари, экспертизалар, Москва ва Тошкент институтлари етакчи мутахассисларининг маслаҳатлари Фарҳод Турсунов, Юрий Халдеев, Митҳат Булатовлар раҳбарлик қилаётган архитекторлар бригадаларининг энг муваффақиятли лойиҳаларини танлаб олишда конкурс жюрисига ёрдам берди.

Тошкент маркази архитектура ансамблини безайдиган муҳташам бинонинг лойиҳа топшириғи устида ишлашни давом эттириш юзасидан тавсиялар берилди. «Ташгенплан» институтига топширилган бу иш 1970 йил баҳорида тугалланади, деб белгиланди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети план комиссияларининг нарх бўлимлари (группалари)ни ўзгартириб, уларни меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг нарх бўлимларига айлантирди ҳамда Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети давлат план комиссиясининг нарх бўлимини Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг нарх бўлимига айлантиришни зарур деб топди.

СИЗ КУТМАГАН УЧРАШУВ

Институтнинг мажлислар зали. Доцент С. Д. Панченко соф ўзбек тилида гапирмоқда. У студентлик йиллари, билим олишдаги машаққат ҳақида тўлқинланиб сўзламоқда.

Студентлар диққат билан тинглашади. Улар учун энг кутилмаган янгиликлар, билим олишнинг сир-асрорлари очила боради...

Куни-кеча Низомий номидаги педагогика институтининг ректорати ва партия комитети томонидан уюштирилган ана шу кеча жуда мароқли бўлди. Институт партия комитети секретари С. Ўтанов кеча ҳақида қуйидагиларни гапирди:

— Сиз кутмаган учрашувда профессорлардан В. И. Маков, Э. Юсупов, доцентлардан С. И. Афонина, Р. Ғафурова, А. Эркаев. С. Д. Панченко, катта ўқитувчилардан А. Аҳроров, Г. Хасанова, З. Чиллаева ва бошқалар қатнашдилар.

Айниқса Э. Юсупов ва С. Д. Панченко чиқишлари студентларда катта таассурот қолдирди.

Бундай кеча бўлажак педагогларда ўқитувчилик касбига яна бир бор меҳрини оргтиради.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЛОНДОН. «Войс оф юнионс» журнали катта-катта ҳарбий харажатлар қилаётганлиги учун ҳукуматни танқид қилди. Журнал шу йил ҳарбий мақсадларга жуда катта пул — 2 миллиард 438 миллион фунт стерлинг ажратилганлигини уқдириб ўтади. Жумладан, 400 миллион фунт стерлингдан зиёд катта маблағ Англиянинг Ғарбий Германияда жойлашган Рейн армияси сарфи харажатига кетади.

Журнал Англия ҳукумати қуролланиш пойгасидан воз кечишини талаб қилади ҳамда Англияда лейбористлар партиясининг барча аъзоларига мурожаат қилиб, ҳарбий харажатларни қисқартириш кампаниясини кучайтиришга чақиради.

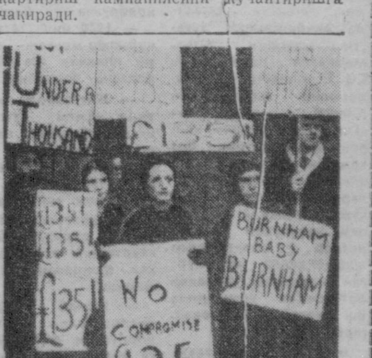

Англияда ўқитувчиларнинг тарихдаги энг йирик забастовкаси ўтмоқда. 5000 ўқитувчи иш ташлаганлиги сабабли 345 мактабда машғулотлар тўхтаган.

СУРАТДА: Бир группа забастовкачилар Лондон кўчаларининг бирида.

НЬЮ-ЙОРК. Пентагон 2.000 тонна заҳарли моддани Окинавадан Орегон штатига юбориш ниятидадир. Бу ҳол ана шу штат аҳолисинигина эмас, балки штатга яқин жойларнинг аҳолисини ҳам ташвишлантирмоқда.

ФРИТАУН. Сьерра Леоне ҳукумати уч инглиз ва икки ливанликни «Номатлуб шахслар» деб эълон қилди ва уларнинг 48 соат мобайнида мамлакатдан чиқиб кетишлари кераклигини айтди.

Инглизлар Майкл Харботтл, Дерек Бургесс ва Брайан Вернер «Сьерра Леоне селкшн траст лтд» олмос компаниясининг хизматчиларидир. Уларнинг мамлакатдан чиқариб юборилиши ўтган йил ноябрда Фритаун аэропортида жами 4.500-00 фунт стерлинглик олмос ўғирланиши билан боғланган.

Майкл Харботтл компания хавфсизлик хизматининг катта ходими лавозимини эгаллаган. Дерек Бургесс-хавфсизлик хизмати ходими ва Брайан Вернер — маъмурий секретарь бўлганлар.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ. Тўқимачилар саройи.

М. Нуриддинов фотоси.

● *Маданият янгиликлари*

САНЪАТ БАЙРАМИ

12 апрелда Ўзбекистонда ССР халқларининг санъат байрами бошланади. Бу — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган катта Бутуниттифоқ байрамининг бир қисми бўлади, Ўзбекистон ССР маданият министрлигида ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни хабар қилишди:

— Ҳозирнинг ўзиданоқ Ўзбекистоннинг ҳар бир театри, ҳар бир бадиий коллективи ана шу байрамга тайёргарлик кўрмоқда. Янги спектаклларнинг репетициялари бўлмоқда, янги симфониялар ва қўшиқлар ўрганилмоқда, концертларнинг программалари кайта-кайта кўриб чиқилмоқда. Симфоник оркестр ва «Баҳор» ансамбли, Бердақ номидаги Қорақалпоғистон филармониясининг артистлари ҳамда Тошкент тўқимачилар маданият саройи бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг катнашчилари, Алишер Навоий номли театр ва «Полярная звезда» колхозининг ансамбли байрамга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Байрам кунларида Москва, Ленинград, Украина, Белоруссия, Молдавия санъат усталарининг вакиллари, хуллас Ўзбекистонга ўз халқларининг қўшиқларини келтирган барча иттифоқдош республикаларнинг артистлари театрлар, клублар, заводлар, мактаблар, институтларнинг саҳналарида, концерт залларида ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Санъат байрами бутун республика бўйлаб бир кунда ва бир вақтнинг ўзида бошланади. Концертлар ва учрашувларнинг жадвали ҳозирнинг ўзидаёқ ишлаб чиқилди. Масалан, республика пойтахтида байрамнинг биринчи кунида Ўзбекистон симфоник оркестри концерт беради. Унга Эстониянинг машҳур дирижёри И. Ярви дирижёрлик қилади. Тошкентликлар Россиянинг «Берёзка», Қозоғистон ва Қирғизистон артистларининг концертларини тамоша қилишлари мумкин. «Баҳор» ансамбли ўз рақслари билан қўқонликларни хушнуд қилади. Чирчиқ химиклари Ўзбекистон филармонияси хор капелласининг концертини тамоша қила оладилар. Тожикистон вакиллари ўз диёрининг қўшиқларини Х. Турсунқулов номли колхоз дала меҳнатчиларига туҳфа этадилар. Наманганликлар Украина қўшиқларини, термизликлар эса грузия қўшиқларини, тинглаб ҳузур қиладилар.

Санъат байрамининг қўшиқлари республикамиз шаҳар ва қишлоқлари узра ўн кун янграйди.

В. И. Ленин асарларини ўрганамиз

100

„РУС СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ“

«Доҳиймиз В. И. Ленин асарларини ўрганамиз» туркумидан берилаётган навбатдаги машғулотда сиз ҳурматли газетхонлар «Рус социал-демократларининг вазифалари» номли асар билан танишасиз.

Машғулотни Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти илмий коммунизм кафедрасининг аспиранти Ф. Исмоилов олиб боради.

1897 йилнинг охири. Сибирнинг қаҳратон қиши эндигина бошланган. В. И. Ленин Шушинское қишлоғига сургун қилинган. Аммо у бир дақиқа ҳам мамлакат иқтисодий ва сиёсий ҳаётини, революцион ҳаракатнинг боришини кузатишдан тўхтамайди. Чунки, бу даврда, крепостниклик қолдиқлари маълум даражада сақланиб қолаётганлигидан қатъий назар асосан Россияда капитализм ўзининг гуркираб ривожланиши даврига кирган эди. Айни бир вақтнинг ўзида мустақил синф сифатида кўзга кўриниб келаётган пролетариатнинг революцион ҳаракати кўтарилиб келаётган эди. Бу нарса ўз ўрнида социал-демократик партия тузиш вазифасини илгари сураётган эди.

Ана шундай сиёсий вазиятда, В. И. Ленин, ўзининг «Рус социал-демократларининг вазифалари» номли асарини ёзди. У ўз асарида Петербургдаги «Ишчилар синфини озод қилиш учун кураш союзи» фаолияти тажрибаларини умумлаштириб, рус социал-демократларининг бундан кейинги сиёсий программасини асослаб берди.

В. И. Ленин, К. Маркс ва Ф. Энгельслар томонидан ишлаб чиқилган ишчилар синфининг синфий кураши стратегия ва тактикасининг энг муҳим принципларига асосланган ҳолда, социализм учун кураш, Россияни демократик қайта қуриш учун тинимсиз кураш билан бирга қўшиб олиб бориш лозимлигини таъкидлади.

Рус марксистлари ўзларининг тарихий вазифаларини, деб ёзган эди. — В. И. Ленин, фақат капиталистлар синфига қарши, янги социалистик жамият қуриш учун бўлган социалистик курашни чоризм ва помешчикларга қарши демократик республика ўрнатиш йўлидаги демократик кураш билан боғлагандагина бажаришлари мумкин.

Рус социал-демократлари ишчилар синфига Россиянинг ижтимоий-иқтисодий тузуми шароитидаги капиталистлар билан улар ўртасидаги келиштириб бўлмайдиган қарама-қаршиликларни очиб беришлари ва унинг буржуазия, феодализм қолдиқларига қарши синфий кураши зарурлигини тушунтириб етказишлари керак эди. Бунинг учун марксистик адабиётларни нашр қилиш, агитацион варақаларни босиб чиқариш, тажрибали агитатор ва пропагандистлар, шунингдек илғор ишчилардан ташкилотчи раҳбарларни тайёрлаш шарт эди.

Социал-демократлар, деб таъкидлаган эди В. И. Ленин, ишчилар орасида агитация ва пропаганда билан шуғулланишлари, пролетариат синфий курашининг ҳамма формалари, яъни сиёсий, иқтисодий ва идеологик курашга раҳбарлик қилишлари, чоризм ва буржуазиянинг бутун афт-ангорини очиб ташлашлари, ишчилар синфи манфаатларини ҳимоя қилган ҳолда, уларнинг синфий онгини оширишлари ва барча ишчиларни бирдамлик ва биродарлик руҳида тарбиялашлари лозим.

В. И Ленин социал-демократлар, ўзининг сиёсий амалий ва назарий фаолиятини ишчилар синфининг синфий курашига раҳбарлик қилишига, уларни уюштириб боришига қаратиш керак, чунки фақат пролетариатгина энг революцион ва изчил синф сифатида социализм учун курашни охирига етказиши мумкин. Фақат шу синфгина илғор синф сифатида сиёсий озодлик ва демократия учун курашнинг илғор курашчиси бўла олади, чунки, бу синф энг кўп кафангадо бўлган синфдир. Фақат пролетариатгина сиёсий ва ижтимоий тузумни демократлаштиришни охирига етказишга қодирдир, — деган эди В. И. Ленин, ана шундай демократлаштиришгина бу тузумни ишчилар қўлига тутқаза олади.

В. И. Ленин бу асарида ишчилар синфининг антогонистик жамиятни революцион тарзда қайта қуришдаги тарихий вазифасини амалга оширишда, кўп миллионли деҳқонлар оммаси унинг содиқ иттифоқчиси бўла олади деб кўрсатган эди. Ишчилар билан деҳқонлар иттифоқи деб ўқтирган эди В. И. Ленин, —чоризм, помешчик ва буржуазияни ағдариб ташлашнинг асосий воситасидир. Аммо, пролетариат ҳеч қачон чоризмни ағдаришда, рус буржуазияси билан иттифоқ бўла олмайди, чунки бу буржуазия истаган вақтда ишчи ва деҳқонларга хоинлик қилиши, унинг революцион ҳаракатига қарши абсолют монархия билан келишишга тайёрдир. Шу билан бирга ишчилар синфи буржуа-демократик революцияда барча деҳқонлар билан, пролетариат революциясида эса, фақат камбағал деҳқонлар билан иттифоқда бўлади, деб қайта-қайта таъкидлаган эди Ленин.

В. И. Ленин ишчилар синфининг синфий курашининг барча формаларини, бир-бирига узвий боғлаб олиб бориш лозимлигини кўрсатиб ўтган эди. Социал-демократларнинг сиёсий ва иқтисодий курашни қўшиб олиб боришлари пролетариат синфий курашини сусайтирмайди, балки самодержавияга қарши умумдемократик курашни кучайтиради. «Ҳар қандай синфий кураш,— деган эди В. И. Ленин,— сиёсий курашдир».

В. И. Ленин бу китобида, народникларнинг фитна қилиш тактикасини фош қилиб, марксистик партия раҳбарлигидаги оммавий революцион ҳаракатгина социализм учун курашдан иборат мақсадга яқинлаштиради, деб уқтирганди. У бу китобида, ишчилар синфининг революцион ҳаракати учун, унинг партияси учун марксистик назариянинг ҳал қилувчи ролини кўрсатиб, революцион назария бўлмаса, революцион ҳаракат бўлиши мумкин эмас, деган машҳур қоидасини илгари сурди.

В. И. Лениннинг «Рус социал-демократларининг вазифалари» номли асари 1898 йилда «Меҳнатни озод қилиш» группаси томонидан чет элда нашр этилиб, рус социал-демократлар ва ишчилар орасида яширин ҳолатда тарқатилган эди. Бу китоб рус социал-демократларининг жанговар программаси сифатида, ишчилар синфининг сиёсий ва иқтисодий курашини кенг ёйишда, марксистик ғояларни тарқатишда, пролетар партиясини тузишда муҳим роль ўйнади.

. Доҳиймиз В. И. Лениннинг «Рус социал-демократларининг вазифалари» номли асари ҳозирги кунда ҳам ўз актуаллигини йўқотган эмас. Жаҳон революцион процессининг ҳозирги босқичида Лениннинг демократия учун курашни социализм учун кураш билан боғлаб олиб бориши зарурлиги ҳақидаги сўзлари янада алоҳида куч бўлиб жарангламоқда.

Жаҳон коммунистик ҳаракатининг муҳим ҳужжатларида ҳам, демократик, озодлик учун кураш социализм учун кураш билан янада яқинлашиб келаётганлиги қайд қилингандир. Демократия учун кураш эндиликда янги мазмунга эга бўлиб, унинг асосий тиғи тўғридан-тўғри капиталистик монополияга қаратилгандир.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ

СУРАТДА: «Марказ—4» кварталидаги янги кўп қаватли турар-жой бинолари.
М. Нуриддинов фотоси.

• Тўрт ойлик план - Ильич юбилейига

АМАЛИЙ ЖАВОБ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тарихий XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун мардонавор курашаётган Совет кишилари қаторида бизнинг коллективимиз ҳам жавлон уриб меҳнат қилмоқда.

Совет Шарқининг машъали бўлган жонажон пойтахтимизни қайта қуришда озми-кўпми ҳиссамиз қўшилаётганлиги билан фахрланамиз, албатта. Зилзила оқибатларини тугатиш ҳақидаги КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорларини амалга ошираётган «Главташкентстрой» коллективлари қатори биз ҳам бирқанча янги посёлка, гузарлар, кварталлар бунёд этдик. Биз қурган уйларда боғбонлар, миришкор сабзавоткор полизкорлар яшамоқдалар. Биз қурган мактаблар, болалар боғчаси ва яслиларида ёш авлод ўқимоқда, тарбияланмоқда.

Беш йилликнинг якунловчи — 1970 юбилей йилида, 4 миллион 100 минг сўмлик бош пудрат ишларини, ўз кучимиз билан эса 2 миллион 100 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширадиган бўлдик.

Улуғ айём — доҳий В. И. Ленин, туғилган кунининг шонли 100 йиллиги тантаналарига ёруғ юз билан боришга қарор берган коллективимиз, улуғ доҳий номи билан аталувчи Бекобод металлургия заводи коллективининг ажойиб ватанпарварлик ташаббусида ҳамда пойтахтимиздаги рўзғор холодильниклари заводи билан, «Юлдуз» фирмаси коллективларининг чақириқларида коллективимизнинг қалбида туғиб юрган ниятларининг айнан ўзи ифодаланган деб ҳисоблайди.

Шунинг учун ҳам бунёдкорларимиз ана шу мурожаатларга амалий жавоб бериш учун 9 январь куни тўпланишди. Аҳиллик ва ҳамжиҳатлик билан ўтган йиғилишларида, доҳий юбилейи йили учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни якдиллик билан қабул этишди:

— Беш йиллик қурилиш-монтаж ишлари план топшириқларини 1 ноябргача бажариш,

— 1970 йил 4 ойлик қурилиш-монтаж ишлари планини эса 22 апрелгача бажариш.

— Юнусобод массивида ўрмон хўжалиги институти ишчи, хизматчи, ўқитувчилари учун қурилаётган 40 квартирали турар-жойни фойдаланишга топшириш.

— Эшонгузар посёлкасида қурилаётган 20 квартирали турар жойни ҳам фойдаланишга топшириш;

— Ишлаб чиқариш-диспетчерлик биноси корпусини фойдаланишга топширишга қарор беришди.

1970 йил учун зиммага олган қурилиш-монтаж ишлари планини 20 декабргача бажаришга қарор қилинди. Қурилаётган уй-жой биноларини эса 25 декабрдан қолдирмай, «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширишга, меҳнат унумдорлигини ҳамма чоралар билан ошириш, қурилиш-монтаж ишлари таннархини камайтиришга аҳд қилди.

Бутун чоралар билан машиналар, техника ускуналарининг бекор туришига чек қўйиш, автотранспорт иши устидан контролни кучайтириш чора ва тадбирларини белгилаб беришди.

Қурилиш материалларини эҳтиёткорлик билан сақлаш, улардан оқилона фойдаланиб, юбилей йилида 250 кубометр қоришма, 200 килограмм электропровод, 300 килограмм мих, 20 кубометр тахта, 25 тонна цемент, 50 минг дона пишиқ ғишт —ҳаммаси бўлиб 4728 сўмлик қурилиш материалларини тежаб қолишга қарор беришди.

Якка тартибда ва бригада йўли билан қурилишга янги келган ёшлардан 40 кишига ҳунар ўргатиш, 67 ишчининг малака ошириш курсларида ўқишини таъминлаймиз.

Беш йиллик шахсий планларини аллақачон бажариб, 1971 йил ҳисобига ишлаётган Ҳикмат Орипов, Ставрос Тахос ўртоқлар бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаларининг коллективлари, коммунистик меҳнат зарбдорларидан дурадгор Янис Казанис, ғишт терувчилардан Ғаффор Ҳошимов, юкчи Ҳаким Алимовни, экскаваторчи Сергей Спиринни бошқарма план бўлимининг бошлиғи Зоя Васильевна Казанченковани, 2-участка прораби Ҳамид Исроиловни, экспедитор Саидаҳмад Мазкаровни, 3-участка прораби Стериос Мансилисни, ёрдамчи ишчилардан Фая Фаттаҳова билан Владимир Корешинларни коллективимизнинг фахри дейиш мумкин. Улар улуғ доҳий юбилейи шарафига мусобақада пешқадам бўлишмоқда.

Коллективимиз трестдаги 8-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективини социалистик мусобақага чақирди.

Йиғилиш ваколати билан:

В. БОБИЛЕВ,
159-қурилиш трестига қарашли 22-қурилиш бошқармасининг бошлиғи.

Р. ШОАЗИЗОВА,
Бошқарма партия ташкилотининг секретари,

А. НАБИХОНОВ,
касаба союз қурилиш комитетининг раиси,

В. СКУЙБЕДА,
Бошқарма комсомол комитетининг секретари.

Ҳ. ОРИПОВ,
коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи.

Н. МАКАРОВА,
2-участка монтажчиси.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

АРАБЛАРГА ҚАРШИ СИЁСАТ

БАЙРУТ. Байрут радиоси хабар беради: Ливан бош министри Рашид Карамий айтдики, «АҚШ раҳбарлари биз Яқин Шарқдаги тангликни одилона ҳал этишга ҳаракат қилаётирмиз, деб оғизда айтсалар ҳам, аммо амалда бошқача сиёсат ўтказаётирлар. Уларнинг позициясидаги бу зиддият бизни таажжублантиради. Исроилга Америка қуроли етказиб берилаётганлиги, араб мамлакатларига сиёсий ва иқтисодий тазйиқ ўтказилаётганлиги АҚШнинг араб мамлакатларини тартиб шартларини ва Исроил билан бевосита музокаралар олиб бориш шартларини қабул қилишга мажбур этишга аввалгидек интилаётганлигини кўрсатиб турибди».

«Аш-шаоб» газетаси бундай деб ёзади: «Президент Никсон Исроилга ҳарбий ёрдамни кўпайтириш тўғрисида айтган гапи билан Яқин Шарқдаги тангликни сиёсий бартараф қилиш йўлини ҳақиқатда тўсиб, қўйди, тўрт буюк давлатнинг Яқин Шарққа доир олиб бораётган музокараларини барбод бўлиш хавфи остида қолдирилди».

«Ан-нидо» газетаси эса ўзининг бош мақоласида бундай деб ёзади: «Қўшма Штатлар ўтказаётган сиёсат шу районда Америка империалистларининг манфаатларини ҳимоя қилишга, араб халқларининг миллий озодлик ҳаракатини бутун воситалар билан бостиришга қаратилган сиёсат эканлигини араблар тобора кўпроқ қаноат ҳосил қилмоқдалар. (ТАСС)).

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

УЛАН-БАТОР. Монголия Халқ Республикаси пойтахтида қабул қилинган қарорда айтилишича, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўтказилаётган умумхалқ социалистик мусобақасининг натижаларини якунлаш ва бу мусобақаларда юксак натижаларга эришганларни мукофотлаш тартиби белгиланди.

Юбилей мусобақасида энг яхши кўрсаткичларга эришган илғор аймоқларга, саноат корхоналарига, қишлоқ хўжалик бирлашмаларига, маданият муассасаларига, медицина ва маиший хизмат кўрсатиш муассасаларига Монголия халқ революцион партияси Марказий Комитети Буюк халқ хурали Президиуми, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети ва республика касаба союзлари Марказий Советининг эсдалик байроқлари ва дипломлари топширилади.

Қишлоқ хўжалик ва саноат корхоналарининг энг яхши натижаларга эришган илғорлари, ўзларининг юксак иш натижалари билан танилган хизматчилари, зиёлилар, жангчилар, офицерлар Фахрий ёрлиқлар билан мукофотланади. (ТАСС).

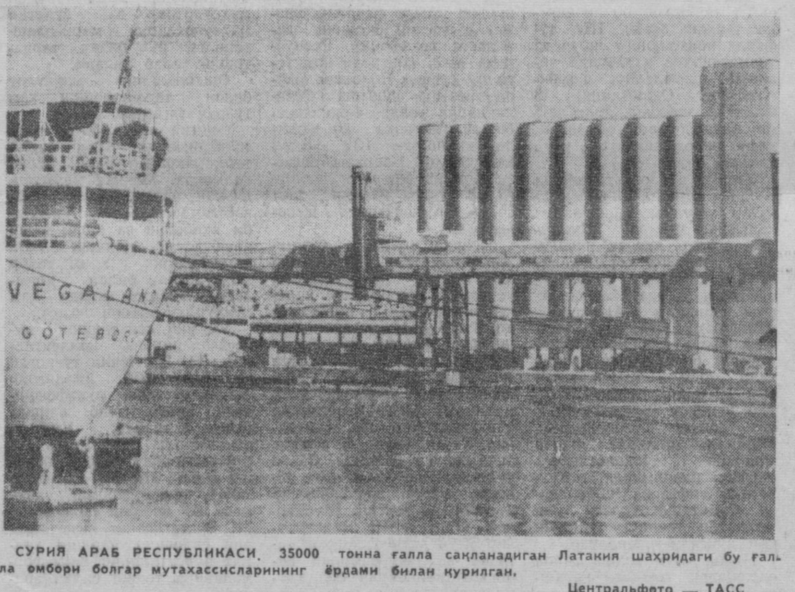

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. 35000 тонна ғалла сақланадиган Латакия шаҳридаги бу ғалла омбори болгар мутахассисларининг ёрдами билан қурилган.

Центральфото — ТАСС.

МУТАХАССИС КАДРЛАР КЎПАЙМОҚДА

СОФИЯ. Ҳозирги вақтда Болгариядаги олий ўқув юртларида 86 минг студент ўқимоқда. Болгариядаги ҳар 10 минг кишига 103 студент тўғри келади. Бу ерда эълон қилинган статистика маълумотларига қараганда, 1969 йилда мамлакатдаги олий ўқув юртларини 13 минг киши тамомлаб чиққан. Булардан 5.300 киши машинасозлик, химия саноати, энергетика инженерлари бўлиб етишди, 1.539 қишлоқ хўжалик мутахассиси, 1.000 дан ортиқ врач ва фармацевт, 1.680 экономист ҳам тайёрланди. Болгариянинг неча юзлаб ёш мутахассислари ўтган йили Совет Иттифоқида ва бошқа социалистик мамлакатларда олий маълумот олди.

МУВАФФАҚИЯТ— БИРЛИКДА

САНТЬЯГО. Бу ерда Чили Коммунистик Ёшлар Союзи Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари мамлакатнинг ички сиёсий аҳволи ва яқинда ўтказиладиган президент сайлови муносабати билан ёш коммунистларнинг вазифалари тўғрисида союз Марказий Комитети бош секретарининг ўринбосари Омар Кордованинг докладини тингладилар.

Ёш коммунистлар пленум қарорларида сўл сиёсий ташкилотларнинг кенг халқ бирлигини вужудга келтириш соҳасидаги фаолиятини тамомила қўллаб-қувватладилар. Улар Чили йигит ва қизларини навбатдаги президент сайловида халқ номзоди Сальвадор Альендени ёқлаб овоз беришга чақирдилар. Ёш коммунистларнинг даъватида таъкидлаб ўтилганидек, «Чилидаги барча меҳнаткашларнинг бирлигига, реакциянинг ҳокимият тепасига келишига йўл қўймайди ва чинакам халқ ҳукуматини тузиш имконини беради».

АНГЛИЯДА УЙ—ЖОЙ ТАНГЛИГИ

ЛОНДОН. ТАСС мухбири Ю. Устименко хабар беради:

Англияда уй-жой қуриш суръатлари жуда камайтирилмоқда. Уй-жой қурилиши ва маҳаллий уй бошқарув министрлигининг берган ахборотида айтилишича, бултур қурилган уйлар ва квартиралар 1968 йилдагидан қарийб 47 мингта кам бўлади.

Лейбористлар партияси ўзининг сайлов олди манифестида, биз консерваторлар давридагига нисбатан «анча арзонроқ нархлар билан ва тағин ҳам қулайроқ шартлар билан» ҳар йили 500 мингта янги уй қуриб берамиз, деб ваъда қилган эди. Бироқ бултур мамлакатда консерваторлар ҳокимият тепасида турган охирги йилдагига қараганда камроқ янги уй ва квартиралар қурилди.

Яна шуни ҳам айтиб ўтиш кераккий Англияда уй-жой бинолари қуриш суръатлари пасайтирилганлиги билан бир қаторда квартира ҳақи ошиб бормоқда. Айрим районларда квартира ҳақи 20·25 процентга кўтарилди.

Англияда уй-жой танглиги нечоғлиқ кескинлашганлигини расмий маълумотлардан ҳам билиш мумкин. Шу маълумотларга қараганда ҳозир мамлакатда, «яшаш учун ярoқсиз» деб топилган икки миллионга яқин уй бор.

«ЯДРОГА ҲАМКОРЛИК»

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатлар билан Англия аҳдлашиб, ядро қуроли соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида 1958 йилда тузилган битим муддатини 1974 йил 31 декабргача чўзишга қарор қилишди.

Шартнома муддатини чўзиш тўғрисида 1969 йил 16 октябрдаёқ Вашингтонда келишиб қўйилган эди. Президент Никсон битим муддати чўзилганлигини конгрессга яқинда маълум қилди. АҚШ президентининг конгрессга йўллаган мактубида айтилишига қараганда, бу битим, жумладан, «атом қуроли системаларини», шунингдек «махсус ядро материалларини» айирбошлашни кўзда тутади.

Чет эл қарамлигига қарши

РАВАЛЬПИНДИ. АПП агентлиги хабар беради: план комиссияси раисининг ўринбосари Аҳмад Покистон ўз иқтисодий тараққиёти планларини амалга ошира бориб, чет эл қарамлигидан тезроқ халос бўлишга интилмоқда, деди. Иккинчи беш йилликда, деди у, Покистон экономикасини ривожлантириш учун сарфланган барча капитал маблағларнинг 40 проценти чет эл ёрдами ҳиссасига тўғри келган бўлса, учинчи беш йилликда чет эл ёрдамининг проценти 35 процентгача камайди, Покистон ўз тараққиётининг тўртинчи беш йиллик планида эса чет эл ёрдамининг ҳиссасини яна 10 процент камайтириш ниятидадир. (ТАСС).

АГРЕССОРНИ КИМ ҚУРОЛЛАНТИРАЁТИР?

ПАРИЖ. Исроил агрессорларини қўллаб-қувватлаб, рағбатлантираётган Қўшма Штатлар уларни ҳарбий материаллар билан мўл-кўл таъминламоқда. Ҳозиргина маълум бўлиб қолган факт бунга далил бўла олади. 24 январда Швейцария таможна маъмурлари, дейилади Франс-пресс агентлиги мухбирининг Женевадан юборган хабарида, Исроилнинг қуролли кучлари ишлатаётган ва аслида Америкада ишлаб чиқарилган «Фантом» ҳарбий самолётларига юборилган бир ярим тонна запас қисмларни Женевадаги «Кустрэн» аэродромида мусодара қилди. Швейцария маъмурларининг айтишига қараганда, бу материаллар Исроилнинг «Эл-ал» авиация компаниясига қарашли бўлган ва Нью-Йоркдан Тель-Авивга боратуриб йўлакай Женевада тўхтаган пассажир самолётига ортиб қўйилган экан.

Швейцария қонунларига мувофиқ ҳарбий юк ортилган самолётларнинг Швейцария аэродромларига қўнишга ҳаққи йўқ.

ЧЕТ ЭЛ ФОТО КАЛЕЙДОСКОПИ

СУРАТДА: Япониянинг Хитаси компанияси яратган «Сув ости скутери». У сув остида илмий изланишлар олиб боришга мўлжалланган. Аппаратнинг оғирлиги 410 килограмм, 30 метр чуқурликкача туша олади.

ФРАНЦИЯ. Суратда сиз Эперне ертўласидаги «Шампань» винолари сақланаётган жаҳондаги энг катта бочкани кўриб турибсиз. Унга 220000 шиша вино сиғади. (ТАСС фотохроникаси).

● ОИЛА ДЎСТЛИГИ

ОНА МЕҲРИ

Тешикқопқа маҳалланинг Бобожонов кўчасидаги 113-уйида ажойиб тақдирли бир аёл яшайди. Валентина Валентиновна Лукиних-Қодирова ҳозир 21-поликлиникада ҳамшира бўлиб ишлайди. Ишда беморлар соғлиги тўғрисида жонкуярлиги билан бирга ўзбек оиласида меҳрибон она ҳамдир.

Д. РУБИНОВ,
медицина фанлари кандидати, врачлар малакасини ошириш институти урология кафедрасининг ассистенти.

Бу оилага қадам ранжида қилган ҳар бир киши, аввало:—шундай катта оилани қандай эплаяпсиз, деб сўрайди, Валентина Валентиновнадан. Бундай саволни қўни-қўшнилардан ҳам эшитган аёл оддийгина қилиб:

— Ҳеч қандай қийинчилиги йўқ,—дея жавоб беради.

Катта оилада қийинчилик бўлмай бўладими? Болалар бир-бирлари билан иноқлиги, уй юмушларига қарашиб туришлари билан рўзғор ишлари енгиллашади. Лекин, шунда ҳам бири уйни йиғиштираётганда идишни синдириб йиғласа, иккинчиси уйга берилган ҳисоб ишини чиқаришда онасига мурожаат қилади.

Уйдан хотиржам бўлиб ишга келган ҳамшира Минаввар билан Мунираниң одоблилиги ҳақида севиниб гапиради.

— Валентина Валентиновна, ўзингиз рус бўлсангиз, нега қизларингизнинг исми ўзбекча, сўрайди кимдир таажжубланиб.

— Исмлари шунақа, — дея жилмайиб шприцни ёки бинтни қўлга олади ҳамшира.

... Ҳамшира палаталарни айланиб юрарди. Шу пайт:

— Валя?! Наҳотки сиз ўша бўлсангиз! деган товушни эшитади.

У ўгирилиб каравотда ётган беморга назар ташлади. Қодиров ҳаяжон тўла кўзлари билан унга қувонч ила боқиб турарди. Бу киши ҳақиқатан ҳам Валентина хизмат қилган госпиталда даволанган, русчани чала-чулпа гапирадиган собиқ жангчи Зайдулла эди.

— Зайдулла! Сиз билан учрашаман, деб сира ўйламаган эдим. Тоғ билан тоғ учрашмайди, одам билан одам учрашади, деганлари ҳақиқат экан.

Уруш йиллари Валентина Тошкент ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаган. Унинг жонажон шаҳри Ульяновск эди. У тўнғич ўғли Игорни шу шаҳарда онасига қолдириб, ўзи фронтга отланди. Фронт яқинидаги зоналарда госпитал ҳамшираси бўлиб хизмат қилди. Уруш тугагач, ўз шаҳрига қайтиш иштиёқи билан яшади. Шу сабабли соғайиб кетган Зайдулланинг «Серқуёш Ўзбекистонга боринг» деган таклифи жавобсиз қолган эди.

У кимдан хат олмасин, биз томонга бир келинг, деган таклифни ўқирди. Чунки, унинг касби беморларни дарддан ҳалос этиш, эди-да!

Меҳнат отпускаси билан Тошкентга танишлариникига келди. Дўстлар таклифи билан шу ерда қолиб, ишини давом эттирди. Йиллар ўта шундай тасодифий учрашув бўлди.

— Мен сизни косинка боғлашингиздан таниб қолдим,— деди Зайдулла қувониб. Ўтган 20 йил ҳақида ёғилган савол-жавоблар ҳар иккисининг ҳам ҳаётида юз берган катта ўзгаришлардан сўзларди.

Валентина Валентиновнанинг уч фарзанди—Игорь, Ростислав, Евгений вояга етибди.

Зайдулла ҳам катта оилага бош.

— Мен касалхонага келиб қолдим, дея шикоят қилди. Зайдулла. Хотиним эса уйда, касали оғир. Болаларнинг ҳоли нима кечаётган экан...

— Йўқса мен бориб, улар ҳолидан хабар олиб келай. Уй ишларига ҳам қарашай, деди-да, Валентина ишдан кейин Қодировлар хонадонига йўл олди.

Уёқ-буёқни йиғиб, иссиқ овқат қилди ва болаларни эркалатиб қайтди.

— Мунча саришта, ғамхўр экансиз,—деди бемор аёл унинг қилган ишларидан суюниб.

Зайдулла соғайиб чиқди, аммо... Файзулла, Нурилла, Минаввар ва Муниралар онасиз қолишди.

Орадан йиллар ўтмоқда, болалар онасиз қандай кун кечиришсин?

Бир куни Зайдулла Валентинага дилидаги сўзини айтганда:

— Қўйсангизчи, ёш бўлмасак, дея жавоб қилди Валентина унга.

— Болаларни ўйласангизчи, уларга сиздек меҳрибон, ғамхўр она керак...

Шундай қилиб Лукиних—Қодирова бўлиб қолди. Ҳозир ҳам бу аҳил оилада бўлган киши онанинг болаларга кўрсатаётган меҳрибончилигини кўриб кўнгли таскин топади.

Файзулланинг қўлидан иш келиб қолди. Кечки ишчи-ёшлар мактабининг 11-синфида ўқимоқда. Нурилла ва қизлар мактабда ўқишмоқда.

Уйда катта ва аҳил оила бекаси, 21-поликлиникада коллективнинг муносиб аъзоси бўлган Валентина Валентиновнани ҳамма севади, ҳурмат қилади. Чунки, у катта оилада оналикни ўрнига қўйишдек масъулиятли вазифани бажариб келяпти.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

Тошкентда қиш... Революция хиёбони қор либосида.

В. Таран фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

СУВДАН ҚУРУҚ ЧИҚДИ

Синтетикадан кийим-кечаклар тайёрловчи Лондон фирмаларидан бирининг маникенчигини одатдан ташқари реклама қилиш учун, чиройли, янги костюм-шим билан бир соат иссиқ сувли ваннага туширишди.

Чўмилиш тамом бўлгач, у ваннадаги сувдан қуруқ чиқди. Костюм-шим асло ҳўл бўлмаган, худди дазмоллагандек ярқираб ташланиб турарди.

◆ *Назокат ва фазилат*

ОДОБ—ОФТОБ

Икки кишини бир-бирига таништиришга тўғри келса, ёшни катта кишига, эркакни аёлга таништирадилар.

* * *

Йўталганда, шунингдек, акса урганда овозингизни кўтаришдан ўзингизни тийинг. Қўлингиз, ё бўлмаса рўмолчангиз билан оғзингизни беркитинг. Дастрўмолни одамлар орасида текислаб ўйнаб ўтирманг, уни доимо тоза бўлиши эсдан чиқмасин.

* * *

Идора ёки жамоат жойларида қандай ўтиришни ҳеч қачон унутманг. Оёқни чалиштириб, ўйнатиб ўтириш, қўл бармоқларини шиқирлатиб ўтириш хунук эканлигини унутманг.

* * *

Ёш-яланглар ўтиришган хонадонга ёши каттароқ кишилар кириб қолишса, ўриндан туришни унутмаслик—зарур. Ёши улуғ киши ўтирмагунча ёки ўтиришга таклиф этмагунча, унинг ҳурмати учун тик туринг.

* * *

Жамоат жойларида, кишилар кўзи олдида сочни тараш, кийим ва тирноқни тозалаш, сунъий безак бериш, ярамас одат ҳисобланади.

* * *

Эснаш. гарчи кишининг ихтиёрисиз юз берадиган ҳодиса бўлса-да, имкони борича ундан ўзни тийиш маъқул. Мажбур бўлиб қолган тақдирда эса ҳеч кимга кўрсатмасдан, четга қараб эснаш тавсия қилинади.

* * *

Жамоат жойларида кўпчилик орасида бир-бири билан пичирлаб гаплашиш одобдан эмас.

Ёш балериналар.

Р. Альбеков фотоси.

● *Билиб қўйган яхши*

МИКРОБЛАРНИНГ ХИЗМАТИ

Бактерияларнинг ҳар қандай шароитда ҳам яшашини эътиборга олиб, уларни ғоят беор заҳматкашлар дейиш мумкин. Улар энг жазирама иссиқ жойдан, энг совуқ бўлган ерларгача, сув остининг энг чуқур жойидан, баланд тоғ чўққисигача, кучли кислоталардан тортиб заҳаргача, қўйингчи, ҳамма-ҳамма жойда истиқомат қилиши мумкин.

Мутахассис-олимларнинг тахминларига кўра. бактерияларнинг икки тури, ҳатто Марс планетаси шароитида ҳам бемалол яшаши мумкин экан. Атом реакторлари орасида ҳаёт кечирадиган бактериялар аллақачон фанга маълум бўлган.

* * *

Кўринмас заҳматкашлар деб ном олган бактериялар ёрдамида саноат чиқиндиларидан қимматбаҳо маҳсулотлар тайёрланади. Мана, биргина мисол. Олтингугурт таркибидаги бактериялар фойдали қазилма бойликлари оз бўлган руда конларида учрайдиган олтингугурт зарралари билан озиқланади. Улар химия ва медицина саноати учун муҳим бўлган сульфат кислотаси ҳосил қилиб бериши кўпчиликка аён.

Бактерияларни космосни тадқиқ этиш учун учириладиган аппаратларда, сув ости кемаларида, электр батареялари ёрдамида фойдаланиш, улардан электр қуввати пайдо қилишни мутахассислар аниқлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ.

* * *

Кўзга кўринмас жониворларнинг дори-дармон тайёрлашдаги хизматлари беқиёс катта. Улар ёрдамида тайёрланган ҳар хил шифобахш дори-дармонлар қанча-дан-қанча кишиларни ажал чангалидан сақлаб қолади. Кундалик ҳаётимизда тез-тез фойдаланиладиган пеницилин, стрептомицин, биомицин каби перепаратлар бактериялар ёрдамида тайёрланади. Витаминлар, гормонлар каби ҳийла мураккаб кимёвий аралашмаларни ҳозирлашда ҳам вируслар иштирок этиши ҳеч кимга сир эмас.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Эшитдингиз м и, яқинда антиқа ҳодиса рўй берди. Тошкент телевидениеси жуда қизиқарли программада томоша кўрсатди.

— Севганимни сенга ўйнаб айтаман...

Совчилар: — Куёв қўй оғзидан чўп олмаган йигит, ичмайди, чекмайди.

— Вой айланай, ҳозир чекиш айб эмас. Қизлар ҳам сигарет чекяпти.

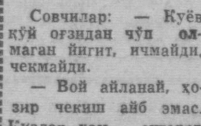

Сўзсиз сурат.

Профессор:— Самолётнинг энг нозик ери қаер ҳисобланади?

Студент қиз:—Учувчининг юраги, домла.

● *Санъатимиз дурдоналари*

НАҚШ — ГЎЗАЛЛИК РАМЗИ

Ҳар бир илм-фаннинг ўз тарихи бўлганидек, санъатнинг нақш тури ҳам ўз тарихига эга. Чуқурроқ фикр юритсак барча илм-фан ва санъатлар ичида биринчи бўлиб тасвирий санъат куртагининг бўртиб чиққанини кўрамиз. Бунинг ҳеч ажабланарли ери йўқ. Маълумки, ҳар бир илм-фаннинг бошланиш заруратдан келиб чиқади.

Одамлар қабила-қабила бўлиб яшаган пайтлардаёқ ўз фикр ва мақсадларини бир-бирларига тушунтириш эҳтиёжи туғилган. Айниқса, тингловчи айни вақтда ҳозир бўлмаган кезларда мақсадни етказиш зарурати бир восита ўйлаб топишга мажбур қилади. Бу муаммони ҳал қилишда расмдан фойдаланишган. Масалан, овга кетаётган кишилар ғор деворига ёки ерларга шартли равишда расмлар чизиб кетишган ва ўртоқлари бу расмлардан биродарларининг қаерга, нима иш билан кетганини фаҳмлаб олганлар.

Замонлар ўтиши билан зарурат учун бошланган бу расмкашлик аста-секин ривожлана борди ва безак сифатида ҳам фойдаланила бошланди.

Рўзғор буюмлари ёки қуролларга бирор нарсанинг тасвири, ёхуд геометрик шакллар чизиб сайқал берганлар. Ҳатто лойдан, тошдан ҳайкалчалар, турли тасвирлар ишлаганлар. Бора-бора ҳам тасвирий, ҳам декоратив санъат аста-секин шаклана бошлайди. Сўнгра бу санъат архитектура учун ҳам зарур бўлиб қолади.

Ўсимликларни тасвирлаш ва бу тасвирлар санъат даражасига кўтарилишининг бир қанча сабаблари бор: ҳар бир инсон, гарчи илм-фандан бебаҳра, санъатни мутлоқ тушунмаса ҳам гўзалликка интилади, табиат гўзаллигидан баҳраманд бўлишни хоҳлайди. Шунинг учун ўзларининг боғ ва ҳовлиларига турли-туман гуллар экиб, уларнинг гўзаллигидан завқ оладилар.

Эски тиббий китобларда касалларни руҳий жиҳатдан даволаш учун беморга баҳор фаслида кенг яйловларга, қирли далаларга, тоғларга саёҳат қилиш тавсия қилинади. Бундан кутилган мақсад, биринчидан, тоза ҳаводан фойдаланиш бўлса, иккинчидан, табиатнинг бой манзараларини томоша қилиб, кўм-кўк ўтлар, лолалар ва шу каби анвойи гуллардан руҳий озуқа олишдир.

Афсуски табиатнинг бу саҳийлиги, шифобахшлиги мавсумийдир. Инсон кўнгли қишда ҳам баҳор, ёз ва куз фаслида олган завқини қўмсайди.

Ҳақиқатан ҳам нақшга зеҳн қўйиб қарасак, унда новда, барг, куртак, гул ва ғунчаларни учратамиз. Рангли расмларда эса асосан ўт ранг, ҳаво ранг, қизил, сариқ ва пушти рангларни учратамиз. Одатда, кўпинча нақшнинг таг ранги (фони) оч ўт ранг, тўқ ўт ранг, оч ҳаво ранг ва тўқ ҳаво ранглар билан бўялади.

Кўриниб турибдики, рассом манзарани тасвирлашда мумкин қадар табиатда кўринаётгандек туширишга ҳаракат қилади, наққош эса шартли равишда тасвирлайди, табиатда етишмаган нарсаларни ўзидан қўшиб бойитади ва бўрттиради. (Нақш намуналарига қаранг).

Умуман айтганда, наққош табиатда мавжуд нарсаларни тартибга солиб мужассамлаштиради ҳамда сайқал беради.

Қўҳна замонлардан етиб келган аждодларимизнинг маданий мерослари —осори— атиқаларига назар ташласак юқорида зикр қилинган гапларда заррача муболаға йўқлигига ишонч ҳосил қиламиз.

З. БОСИТХОНОВ,
Санъатшунослик институтининг кичик илмий ходими.

«АДАШ» ДАРЁЛАР

Африка қитъасининг улкан дарёларидан бири — Конго мамлакатимиздаги ўз адаши бўлган дарёдан фақат узун қисқалиги билангина эмас, балки бошқа томонлари билан ҳам кескин фарқ қилади. Бу «адаш» йилнинг қарийб олти ойи мобайнида қалин муз қатламлари билан қопланган ҳолда ётади.

Конго мамлакатимиз Узоқ Шимолидаги Колима дарёсининг ўнг ирмоғи ҳисобланади. Бу ирмоқ Магадан областининг Тенька райони территориясидан ўтади. Ирмоқнинг номи ёқут тилидаги «конгай» сўздан олинган бўлиб «сокин», «тинч» деган маънони англатади.

Италиядаги Рубикон дарёси билан она-Ватанимизнинг Камчатка ярим оролидаги дарёнинг бир номда аталиши кўпчиликни қизиқтирса керак. Шуниси қизиқки, бу дарёлар «адаш» бўлишидан ташқари, уларнинг катта-кичиклиги, узун-қисқалиги ҳам бир-бирига яқин келади.

● Табиат оламида

О Ҳ У

Классик адабиётда оҳунинг кўзларини тилга олмаган бирорта шоирни топиш қийин. Оҳу деганда ошиқларни бир кўришда мафтун қиладиган гўзал қизлар, сарвқомат дилбар кўз олдига келади. Дарҳақиқат оҳу—энг гўзал, ювош тоғ эчкиларидан бири. Уни Фарғона тоғ тизмалари, Помир тоғ этакларидаги арчазорларда учратиш мумкин.

Кунлардан бирида Олайқу арчазорлари жойлашган дарада чорвадорлар ҳузурида тунашга тўғри келди. Тонгда табиатшунос Цагараев билан чашма ёнига йўл олдик.

Дара ҳали уйқуда. Ҳаммаёқ жим-жит. Фақат сувнинг аста шилдираб оқиши эшитилади.

Сал нариროқда майин товуш чиқди. Биз нафасимизни чиқармай ўша томонга қарадик. Яна товуш такрорланди. Оҳу боласи онасини чақираётган эди.

Оҳу дарҳол ўз боласининг товушини эшитди. Сал нарироқдаги кўкатлар ҳаракатга келди. Бир зумда товуш томонга шошилаётган оҳу кўзга ташланди. Кўкатлар ичидан чаққонлик билан ўтиб шумтоллар орасига кириб келди.

Бир оздан сўнг оҳу ўзининг тим қора кўзларини биз томонга тикиб қулоқларини динг қилди. Шу пайт гўё у биз томонга қараб мақсадимизни билмоқчидек туюларди. Фотоаппарат затвори шиқиллади. Оҳу эса гўё ҳеч нарса бўлмагандек боласини эргаштириб гуллар ва бутазорлар орасида ғойиб бўлди.

— Эҳтимол бутун мамлакатимизда оҳуга ўқ узиш ман этилгандан буён у ўзини одамлар орасида эркин сезаётгандир,—деди Цагараев сув олиб манзилгоҳга қайтар эканмиз.

Ҳ. ҲАИИТОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

«Тракторин»

Еревандаги химия илмий-текшириш институтининг тажриба заводида «Тракторин» номли янги препарат ишлаб чиқарила бошланди. Янги препарат трактор ва автомобиль деталларини ремонтдан олдин ювиш учун ишлатилади. «Тракторин» илгари шу мақсадлар учун ишлатиладиган каустик содага нисбатан анча самаралидир.

«Керамдор»

Ленинград йўл қурилиши илмий-тадқиқот институти ўзининг Омскдаги филиали билан ҳамкорликда сунъий чағиртош бўлган «Керамдор»ни яратди. Йўл қурилиши учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бу янги материал тупроқдан олинди. «Керамдор» Сибирда қурилган янги йўлларда текшириб кўрилди ва мутахассислар таҳсинига сазовор бўлди.

ЭРОН ЛАТИФАЛАРИ

Шаҳар аҳолиси зулм ва қаттиққўллик ўтказган ҳоким устидан подшога арз қилди. Подшо ҳоким ёнини олиб:

— Мен уни фақат адолатли бўлгани учун сизга ҳоким қилиб тайинлаганман.

— Бўлмаса сиз ҳам адолатли иш қилинг, шоҳим, —деди шикоятчилардан бири.— У ҳамма шаҳарларга галма-галдан ҳоким бўлиб чиқсин.

* * *

Аскиячи қурумсоқнинг столидаги қовурилган товуқни кўриб шундай дебди:

— Бечоранинг умри қисқа бўлипти, аммо энди қовурилган ҳолида мангу яшайди.

* * *

Бир қўпол киши ўз ўртоғини хафа қилиб жаҳлини чиқарипти.

— Ҳеч қиси йўқ,— деди қўпол —лойимни шундай ясашган.

— Лойингни яхши қоришган-у, — жавоб берибди ўртоғи,— аммо оёқ билан яхшилаб пиширишмабди.

* * *

Ошпаз —араб гўштли овқат пишираётган экан. Атрофини одамлар ўраб олишипти. Бир киши қозондан луқма гўшт олиб тотиб кўрипти:

— Тузи паст, туз солиш керак.

Иккинчиси ҳам тотиб кўриб:

— Зиравори оз.

Учинчиси сиркаси камлигини айтипти. Шунда ошпаз қозондан бир бўлак гўшт олиб, илова қилипти:

— Қозонда гўшт оз қолипти, гўшт қўшиш керак.

Р. Абдиев
таржимаси.

● Бўш вақтларда

ХАНДАЛАР

— Кеча бошлиғимизнинг юзига бир тарсаки тортиб юбордим!

— А? Ундан кейинчи, ундан кейин нима бўлди?

— Нима бўларди, хотиним «Ишга бормайсизми?» — деб уйғотиб қўйди.

* * *

— Қумри арифметикадан тағин «2» олибсанми?

— Йўқ, бу сафар ҳам ўқитувчимизнинг ўзлари қўйдилар.

Ренат РАҲИМОВ.

КРОССВОРД

БЎЙИГА:

1. Ўрта Ер денгизидаги орол. 2. Медицина ходими. 3 Аккумуляторга ишлатиладиган суюқлик. 4. Суюқ металл. 5. Реакцияга киришмайдиган ҳидсиз газ. 6. Космонавт-учувчи. 9. Харбий термин. 13. Геометрия термини. 14. «Самарқанд осмонида юлдузлар» эпопеясининг автори. 18. Шекспир трагедиясидаги персонаж. 19. Рангли металл. 22. Стол теннисн инвентари. 23. «Тинч Дон» романининг автори. 26 Конфет. 28. Болтиқбўйи республикасидаги дарё. 29. Кимёвий элемент. 33. Теннис майдончаси. 34. Музика термини.

ЭНИГА:

7. Уч денгиз оша саёҳат қилган биринчи рус сайёҳи. 8. Куннинг бошланиши. 10. Фурқат ғазали. 11. Бир кишининг пьесадаги нутки. 12. Ўрта Осиёдаги дарё. 15. Ҳужум. 16. Йилнинг бир ойи 17. Эгей денгизидаги орол. 20. Бокс майдони. 21 Иззат Султон драмаси. 24 Финляндиядаги кўл. 25. Сон. 27. Цитрус ўсимлиги. 30 ГДРдаги дарё. 31. Машҳур Совет диктори. 32. Спорт тури. 35 Спортчи, цирк артисти. 36. Улуғ рус хирурги.

Тузувчи И. ШОИНОҒОМОВ.

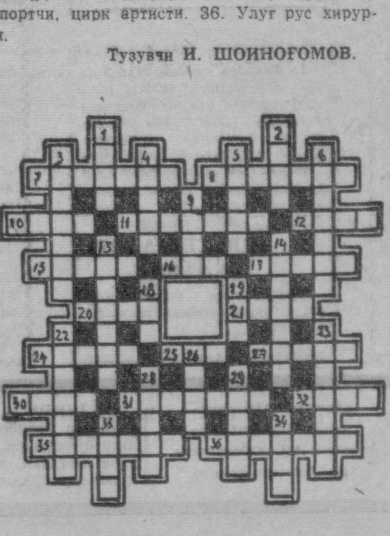

ЙОГЛАР ҲАҚИДАГИ ҲАҚИҚАТ

Мамлакатлар, одамлар, одатлар.

Барча ҳиндларга ўхшаб қорачадан келган, ниmжон бу эркак ечиниб сувга тушганида унга ҳеч ким эътибор бермади. Мана у сув тубига шўнғиди. Орадан бир неча дақиқа ўтди. Атрофда турганларнинг қайси бириdир хавотирлана бошлади — одам чўкяпти. Сувчиларни ёрдамга чақира бошладилар. Бир неча киши ўзини сувга ташлади. Аммо сувга шўнғиган кишидан ҳамон дарак йўқ эди. Орадан беш, ўн минут ўтди. Кутилмаганда сув юзида калла кўринди. Гўё ҳеч нарса бўлмагандек, юзлари хотиржам. Унинг юзида акваланги йўқ эди, албатта. Бу қанақаси бўлди? У киyиндида қаёққадир кетди.

Бу кишининг исму фамилиясини айтиб ўтирмайман. Гап бунда эмас, албатта.

Ҳиндистонда бўлган тўрт йил мобайнида бундай кишиларни кўплаб учратишга тўғри келди. Улар қанақа кишилар? Сеҳргарларми; «Мислсиз кишилар»ми? Гап ташқи кўринишидан бошқа одамлардан сира фарқ қилмайдиган оддий кишилар — йоглар тўғрисида бораётир. Йогларнинг кўпчилиги врачлик дипломларига эга, одам организмининг физиологияси ва анатомиясини, ҳозирги замон Ғарб медицинасини жуда яхши билишади. Гимнастика ва массажнинг жаҳондаги барча тури уларга яхши таниш. Йоглар электрокардиограммани ва энцефалограммани (электр асбоблари томонидан киши организмнинг фаолияти қайд қилинган ёзувларни) ўқийдилар, медицина анализларига тушунадилар, ҳозирги замон медицина фанининг юксалиб боришини кузатиб борадилар, моҳир диагнозчилар ҳисобланадилар.

Ҳиндистондан қайтганимдан кейин мендан: Йогларнинг шишани ейишлари ва кислота ичишлари ростми?». «Нега йоглар михларнинг устида ухлашни ёқтиришади?», «Чиндан ҳам йоглар бошларида анча тура оладиларми?» деб сўраганлар кўп бўлди.

Бу каби саволлар доимо мени жилмайишга мажбур қилади, аммо айрим кишилар онгида йоглар тўғрисида қандайдир кўз бойлагичлар, афсунгарлар, сеҳргарлар деган тасаввурлар ҳамон сақланиб қолганлигидан ўкинаман ҳам. Тўғри, турли-туман «ғаройиб томоша»лар кўрсатиш билан кун кечирадиган жодугарлар ҳам бор. Бироқ энг уста йоглар ҳам бунақа жодугарларни масхара қилишади.

Лакнау шаҳри — Уттар Прадеш штати пойтахтидаги йоглар терапияси ва йоглар маданияти институтига тўрт йил қатнадим ва ўқишни тамомлагач, юқори малакали йог дипломини олдим.

Ҳиндистонда бундан тўрт минг йил илгари пайдо бўлган йоглар таълимотининг турли йўналишлари мавжуд. Шундан: хатха-йога, карма-йога, бкахти-йога, джиана-йога ва бошқалар асосийлаpидандир. Юқорида кўрсатилган йўналишларнинг кўпчилиги философияга алоқадор. Фақат хатха-йога бунга кирмайди.

Хатха-йога киши қандай режимга риоя қилиши, қандай овқатланиши, нафас олиши, меҳнат қилиши ва ҳордиқ чиқариши кераклигини ўргатади. Бундан ташқари, у турли касалликларнинг олдини олиш ва касалликларни оддий методлар билан қисқа муддатда даволаш учун организмни қандай чиниқтиришни ўргатади.

Ҳиндистонда хатха-йога ҳукуматнинг қарори билан мамлакат ўқув юртларига, армияга ва полицияга жисмоний тарбиянинг мажбурий программаси сифатида киритилган. Мамлакатда кўплаб йог институтлари, йог марказлари билан бир қаторда ўқувчилари — ўғил ва қиз болалар фақат хатха-йога билан шуғулланадиган, аммо спортнинг барча турларига ва хилма-хил спорт ўйинларига катта эътибор берадиган махсус мактаб-интернатлар ҳам бор.

Ҳозирги вақтда Европа, Америка, Африканинг кўпгина мамлакатларида, шу жумладан, қатор социалистик мамлакатларда ҳам йоглар терапияси, илмий-тадқиқот институтлари вужудга келтирилган.

Хатха-йоганинг жисмоний машқлари ниҳоятда ўзига хос. Йоглар табиат қонунларига асосланиб ва ҳайвонот дунёсининг ҳаётини кузатиб, сунъий машқлар яратиш йўлидан боришмайди, аксинча машқларни ҳаётнинг ўзидан олишди. Шунинг учун ҳам кўп машқлар: «илон туриш», «бургут туриш», «туя туриш», «қурбақа туриш» каби номлар билан аталади. Машқлар турғун (асанлар) ва жўшқин, баъзан эса аралаш, яъни турғун-жўшқин бўлади.

Хатха-йога таркибига нафас олиш машқларининг бутунлай ўзига хос системаси киради. Гидротерапия (ички касалликларни сув ёрдамида даволаш)нинг усуллари ҳам хатха-йога таркибига киради. Ниҳоят хатха-йога овқатланиш, уйқу, иш, дам олишнинг алоҳида режимини ўргатади.

Институтга биринчи бор борганим, унинг директори билан танишганим ва ундан машғулотлар тўғрисида сўрай бошлаганим ҳали-ҳали эсимда. Очиғини айтсам, ўшанда хатха-йога ҳақида унчалик тасаввурга эга эмасдим. Шунинг учун ҳам директорнинг сўзларига ишонмаётганимни яширишим қийин бўлди. Институт директори буни пайқади шекилли, ҳеч қандай шама қилиб ўтирмасдан таклиф қилди: «Институтимизга шуғулланиш учун келинг. Ўйлайман-ки, биз сизга кўп фойдали нарсаларни ўргатамиз. Бундан ташқари, сизнинг бўйингиз новча ва шунинг учун энгашиб юрасиз. Ўн кундан кейин сизнинг бош миянгиз марказий пўстлоғида кўркам қад-қомат марказини вужудга келтирамиз».

Мен ичимда бу гапларга кулдим, аммо барибир синаб кўришга қарор қилдим. Ҳар куни эрталаб институтга оч-наҳор келадиган ва турли машқларни бажарадиган бўлдим. Бу машқлардан бири «илон туриш» — сарпасана деб аталади. Машғулотларнинг олтинчи кунидан кейин энгашиб юрсам ўзимни жуда ноқулай сездим. Қадди-қоматим чиндан ҳам ўзгарди. Шунда қалбимдаги ишончсизликка дастлабки путур етди. Ўшандан бошлаб бу институтда мунтазам шуғуллана бошладим.

Сарпанаса қуйидагича бажарилади: дастлаб лабни куйдирмайдиган даражадаги иссиқликда бўлган 300—350 грамм сувни стулда ўтириб, шошилмасдан, майда ютумлар билан ичиш керак.

Сўнгра гиламга юз тубан ётилади. Оёқлар жипслаштирилган ҳолда тўғри узатилади! Қўллар кафти ерга қаратилган ҳолда елка кенглигида узатилади. Қўллар тирсагидан бироз букилади. Қўл бармоқлари туғулади. Энгак гиламга қўйилади. Бу машқнинг бошланиш ҳолати. Машқ секин, майин бажарилади. Нафас эркин, бурун орқали олинади. Машқ тўрт босқичдан иборат. Биринчи босқич шундан иборатки, қўлларнинг кафтларига таяниб гавданинг юқори қисм ва каллани иложи борича баландга ва орқага кўтариш керак. Бу вақтда баландга қаралади. Шу ҳолатда ва қолган бошқа босқичларда ҳам икки-уч секунд туриладиди ҳамда бу муддат тўхтовсиз оширила бориб, ҳар бир босқичда ўттиз секундгача етказилади.

Иккинчи босқич шундан иборатки, унда гавда ва каллани чапга буриш ва чап елка орқали ўнг оёқ товонини кўришга ҳаракат қилинади. Учинчи босқичда гавда ва калла ўнгга бурилади ва ўнг елка орқали чап оёқ товонини кўришга ҳаракат қилинади. Тўртинчи босқичда биринчи босқич қайтарилади, яъни гавданинг юқори қисми ва калла иложи борича баландга ва орқага кўтарилади. Шундан кейин бошланғич ҳолатга қайтилади.

Бу машқларнинг ҳаммаси қайтадан, аммо бошқача тарзда, аниқроғи қуйидагича такроран бажарилади: баландга, ўнгга, чапга баландга ва пастга. Кўринишдан унчалик мураккаб бўлмаган бу машқлар кам деганда ўнлаб ички органларнинг фаолиятини яхшилайди.

Бу машқлар бажарилгач, умуртқа эгилувчан бўлиб қолади. Қорин мускуллари мустаҳкамланади. Қорин атрофидаги ички органларнинг фаолияти яхшиланади. Буйрак усти безларининг фаолияти тартибга солинади. Сколиозга (умуртқанинг букрайиб қолганлиги) барҳам берилади. Жозиба нервлари мустаҳкамланади. Йогларнинг таъбирича, бош мия пўстлоғида чиройли қад-қомат маркази вужудга келади, белдаги оғриқлар, радикулит, бод каби касалликлар йўқолади. Кўзнинг ҳаракатлантирувчи мускуллари чиниқтирилади. Қалқонсимон безлар фаолиятининг бузулиши барҳам топади. Буйракда тош пайдо бўлишининг олди олинади, агар тош пайдо бўлган бўлса, унинг чиқиб кетиши учун шароит яратилади.

Йоглар сувга жуда катта эътибор беришади. Уларнинг кунлик сув истеъмол қилиш нормаси 300—350 граммли 12 стакан сув. Улар бунчалик сувни оз-оздан, майда ютумлар билан ичишади. Уларнинг мулоҳазаси қуйидагича: одам организмининг 70 проценти сувдан иборат эканлиги ва биохимик реакциялар унинг иштирокида бўлиши туфайли киши организмидаги ҳар бир ҳужайра сувга ташна. Агар ҳужайралар ўз вақтида сув ололмаса буриша бошлайди, қариб ўла бошлайди. Буйрак ҳам нормал режимда ишламай қўяди ва турли касалликларга чалинади.

Йоглар фақат тоза сувни, айниқса хом сувни, ҳаммасидан ҳам оқар сувни, булоқ сувини ичишни маслаҳат беришади. Суюқ ичимликлар (кисель, компот ва шу кабилар) билан сувнинг истеъмол қилиниши, уларнинг фикрича кутилган натижани бермайди.

Нафас олиш гимнастикасига келганда йоглар нафас олишни тартибга солиш йўли билан ўпка ҳаракатини бошқариш ва бу ҳаракатни орқа мия нерви системасига таъсир қилиш, бутун организмдан ўтадиган нерв токлари устидан ва ҳатто шартсиз рефлекслар устидан назорат ўтказиш учун йўналтириш мумкин дейишади.

Хатха-йога билан ҳамма эркаклар ҳам, хотин-қизлар ҳам, болалар ҳам шуғулланиши мумкин. Бу машқ билан шуғулланувчиларнинг ёши чекланмайди. Йоглар айрим машқлар кичкинтойлар учун мураккаб ва тушунарли бўлмаганлиги учун болаларга хатха-йога билан олти ёшдан бошлаб шуғулланишни тавсия қилишади.

Хатха-йоганинг соғайтирувчи машқлар комплекси ҳар куни бир марта, одатда эрталаб, оч-наҳор бажарилади ва дарсларнинг бошланиши олдидан 15 минут давом этади. Аста-секин янги машқлар қўшилиб ва айрим машқлар бажарилишининг муддати узайтирилиб, бу 15 минут 50—60 минутга етказилади.

Ҳиндистонда йоглар сингари сервавқ, қувноқ, шодон ва ишчан кишиларни кўрмадим. Чунки, йоглар терапияси системаси бутун организмининг аъло даражада ишлашини таъминлайди, доимо соғ-саломат юришга, асабларининг нормал бўлишига ҳаёт жараёнининг бир текис кечишига ҳамда ёшликнинг сақланишига ёрдам беради.

Хатха-йога машқлари системасида ошқозон, нерв ва қон системасининг, эшитиш, кўриш ва шу каби бошқа органларнинг нормал ишлашини таъминлаш учун хизмат қиладиган махсус машқлар ҳам мавжуд.

Мамлакатимизда хатха-йогага бўлган қизиқиш азалийдир. Бу қизиқиш бугунги кунда ҳам сусайгани йўқ. Медицина фанлари доктори, профессор Ю. С. Николаев бошчилигидаги медиклар коллективи кўп йиллардан буён ўлчовли очлик билан касалликларни даволаб келмоқда. Йоглар бу услубдан бир неча юз йиллардан бери фойдаланиб келадилар. Ҳозир даволашнинг бу катта натижа берадиган методи бизнинг фанимизда ҳам тан олинмоқда ва Совет Иттифоқининг кўпгина шаҳарларида ундан фойдаланилмоқда.

Медицина фанлари кандидати, физиолог К. П. Бутейко раҳбарлигидаги лаборатория коллективи қизиқарли натижаларга эришди. Бу ерга энг замонавий методлар ва энг замонавий медицина аппаратлари ёрдамида нафас олиш машқларининг киши организмига таъсири ўрганилмоқда. Ўн йил давом этган тадқиқотлар натижасида К. П. Бутейко хатха-йога машқлари системаси нафас олиш машқлари комплексининг ижобий натижасини аниқлашга ҳамда шу билан бирга, астма, стенокардия, гипертония каби оғир касалликларни даволашнинг, бу касалликлар келтириб чиқарадиган инфаркт, инсульт ва шу кабиларни даволашнинг бутунлай янгича методини ишлаб чиқишга муваффақ бўлди. Хатха-йога инсонга кўп нарсалар беради, аммо шу билан бирга ундан интизомни, машғулотларнинг мунтазам олиб борилишини ва ҳамма нарсада ўртамиёналикни талаб қилади.

А. ЗУБКОВ.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
2 февралда

АБОНЕМЕНТ №5

(Шаҳар студентлари учун)

ИККИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

Ўзбек композиторларининг қўшиқ, романс ва чолғу асбоблари учун яратган асарлари ҳақида суҳбат.

ЛЕКТОР — ЎзССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, музикашунос Товур **ЖУМАЕВ**.

Қатнашадилар:

М. Қориёқубов номли ўзбек давлат филармониясининг

ТЎХТАСИН ЖАЛИЛОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ ОРКЕСТРИ

Оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Саид АЛИЕВ**.

ДИРИЖЕР — **Аббос БАҲРОМОВ**.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: **Ғулом АБДУРАҲМОНОВ**, **Шаҳодат РАҲИМОВА**;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Баҳром МАВЛОНОВ**, **Мирза ТОҲИРОВ**;

СОЛИСТЛАР: **Сора ШУКУРОВА**, **Анвар РУСТАМОВ**, **Манзура МУМИНОВА**, **Анвар НАЗАРХОНОВ**.

Концерт-лекция кеч соат 8 да бошланади.

Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
3.4 ФЕВРАЛДА

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ ВА ЁШ ИЖРОЧИЛАР ИШТИРОКИДА

КОНЦЕРТ

Қатнашадилар;

СССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати

ТАМАРАХОНИМ

СССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати

ГАЛИЯ ИЗМАЙЛОВА

Ўзбекистон ССР халқ артистлари, **Ғулом АБДУРАҲМОНОВ**, **Қундуз МИРКАРИМОВА**, **Клара ЮСУПОВА**;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар, **Қувондиқ ИСКАНДАРОВ**, **Камтар ОТАБОЕВ**, **Вилоят ОҚИЛОВА**, **Мирза ТОҲИРОВ**;

Солистлар: **Алижон ҲАСАНОВ**, **Гулшод ОТАБОЕВА**, **Анвар РУСТАМОВ**, **Ҳайрулла ЛУТФИЛЛАЕВ**, **Манзура МУМИНОВА**, **Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА**, **Баҳодир ЗИЯМУҲАМЕДОВ**;

ТЎХТАСИН ЖАЛИЛОВ НОМИДАГИ

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ ОРКЕСТРИ

Оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

САИД АЛИЕВ

Дирижёр — **Аббос БАҲРОМОВ**.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Программани — **Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ** олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади.

А. НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
31 ЯНВАРЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА
Т. Содиқов, Б. Зейдман, Ю. Ражабий, Д. Зокиров

«ЗАЙНАБ ВА ОМОН»

(3 пардали опера)

Дирижёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ф. ШАМСУТДИНОВ;

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти М. МУҲАМЕДОВ;

Рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми М. МУСАЕВ.

Балетмейстер — СССР халқ артисти М. ТУРҒУНБОЕВА;

Хормейстер — С. ШОДМОНОВ.

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
(В. И. Ленин майдони, 5 уй),
2 февралда

ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ХАЛҚ РАҚС «БАҲОР» АНСАМБЛИНИНГ 10 ЙИЛЛИК

ЮБИЛЕЙ КЕЧАСИ

БАДИИЙ РАҲБАР — СССР халқ артисткаси Мукаррама ТУРҒУНБОЕВА,

ПРОГРАММАДА:

тантанали қисим, табриклар, барча қатнашувчи коллективдан танлаб олинган юбилей программа.

Таклифномалар билан киритилади.

Кеч соат 8 да бошланади.

Қолган билетлар «Баҳор» концерт зали кассасида сотилади.

РАНГЛИ КЎРСАТУВЧИ ТЕЛЕВИЗОР ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Техника хизмат кўрсатиш ва рангли кўрсатувчи телевизорларнинг ремонтини Фрунзе ва Куйбишев район телевизион ательелари бажаради.

Фрунзе район телевизион ательеси (Б. Хмельницкий кўчаси, 40 «а» уй, Телефон 5-28-95) қуйидаги районларга хизмат кўрсатади:

Фрунзе, Чилонзор, Октябрь, Ленин, Киров.

Куйбишев район телевизион ательеси (Новомосковская кўчаси, 31 «а» уй. Телефон 35-34-10) қуйидаги районларга хизмат кўрсатади,

Куйбишев, Ҳамза.

«Зангори экран».

Шаҳар телевизион ательеси

13 февраль кундуз соат 3 да Тошкент халқ хўжалиги институтининг илмий советида (Олмазор кўчаси, 183 уй) иқтисод фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун **Вл. А. Тен:** «Ўзбекистон ССР ёғ саноатининг унуми ва ишлаб чиқариши учун бўлган сарфлар» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

11 февраль кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия ва химия технологияси бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Черданцев кўчаси, 19 уй) Кенгашлар зали)да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Г. Норматова: «Қайнаш температура интервали кенг бўлган ароматлик углеводородларни хромотографик методлар ёрдамида ўрганиш» деган темада;

И. Т. Турдимуҳамедова: «Азот — олмошган пиперидин ҳосилаларининг синтези ва тадқиқоти» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан Академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1 уй)да танишиш мумкин.

11 февраль кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимларининг механика-математика мутахассислиги бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Астрономический тупик, 11 уй)да физика-математика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. И. Жамилов: «Транспортга доир кўп этапли масалаларни блокли ечишнинг комбинациялашган алгоритми» деган темада;

Х. Уроқов: «Ёй базалари ва уларнинг айрим умумлашмалари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1 уй)да танишиш мумкин.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 31|I да **Зайнаб ва Омон**, 1|II да **Евгений Онегин** (кундузи). **Севги тумори** (кечқурун, билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31|I да **Бой ила хизматчи**, 1|II да **Олтинчи июль** (кундузи). **Аяжонларим** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —31|I да **Паранжи сирлари**, 1|II да **Кумуш тўй** (кундузи), **Навоий Астрободда** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА —31|I да **Баҳс** (кундуз соат 4 да), 1|II да **Учинчи орзу.**

КИНО

31 ЯНВАРДА

Махфий миссия —«СПУТНИК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кечқурун).

Николай Сличенко — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (кечқурун),

Севишганлар — САНЪАТ САРОЙИ (кеч 8.30 минутда), «ЧАЙКА» (кечқурун).

Анжелика — фариштлар маликаси (2-серия, кеч 6 ва 9 да), —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Сангам (3-серия, ўзбек тилида, кундуз соат 4 яримда) **Тилла зирак** (кеч 8.20 минутда, ўзбек тилида): —НАВОИЙ номли.

Дўзах остонасида — «ВОСТОК» (кечқурун).

Фантомас (2-серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Комедиантлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч 8 да),

1 ФЕВРАЛДА

Махфий миссия —«СПУТНИК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Николай Сличенко — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун),

Гўзал маликам (2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2.15, 5.50, кеч 8.30 минутларда), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 11.30, кундуз 2.40, 5.45, кеч 8.45 минутларда).

Севишганлар — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 10, кундуз 12.15 минутларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

«Экваторлик» йўловчи (эрталаб соат 11, кундуз 1 да), **Анжелика — фариштлар маликаси** (кундуз соат 3, кеч 6 ва 9 да, 2-серия): — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Сангам (ўзбек тилида, кундуз соат 4 яримда, 3-серия), **Тилла зирак** (ўзбек тилида, кундуз соат 2, кеч 8.20 минутда) — НАВОИЙ номли.

Дўзах остонасида — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Фантомас (2-серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Комедиантлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 да).

РАДИО

1 ФЕВРАЛЬ

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонги концерт. **7.45** «Катталарга — болалар ҳақида» (ўзбекча). **8.25** Эстрада концерти. **9.30** Шарқ куйлари. **10.10** «Табассум» радиожурнали. **11.35** Классик шоирларнинг шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. **12.15** «Эрталабки салом» (Москва). **13.30** «Хатларингизни ўқиб...» деган концерт (русча). **15.10** Халқ талантлари концерти. **17.40** Экран янгиликлари.

18.00 «Музикали глобус» (ўзбекча)). **18.40** А. Холминов. «Бўрон болалари» симфоник поэмаси. **19.20** Ўрта Осиё республикалари санъат усталарининг концерти. **20.00** «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. **21.00** «Мамлакат ва қитъаларда» (ўзбекча), **21.10** «Қишлоқ оқшоми». Музикали-адабий композиция. **22.20** «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. **23.20** «Дам олиш соатида» деган концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Ўзбекистон композиторларининг эстрада куйлари. **9.15** Реклама ва эълонлар.

19.00 Москва, Халқаро шарҳловчилар даврасида. **19.30** ГДР эстрада артистларининг концерти. **22.00** «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва). **21.00** Дам олиш концерти (тожикча). **21.30** «Лениннома программаси (ўзбекча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Ўзбек операларидан саҳналар. **17.00** «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. **17.40** Чет эл композиторларининг балетларидан куйлар.

19.00 «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш.

ТЕЛЕВИЗОР

1 ФЕВРАЛЬ

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 Кўрсатувлар программаси. **10.00** Физкультура билан шуғулланинг! (ўзбек тилида).

Рус тилида: 10.20 Болалар учун «Колокольчик» клуби.

Ўзбек тилида: 11.00 Болалар учун кинофильм. **12.15** «Мўъжизалар маскани». Цирк томошалари. **12.55** «Чапай шунқорлари». Бадиий фильм. **16.55** Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 17.00 «Хазина изловчилар». Болалар учун мультфильм. **17.10** «Ахборот» информацион программаси. **17.40** «Буни ҳар ким билиши керак». **18.10** «Яккама-якка». Бадиий фильм. **19.50** Мафтункор соҳилларда (телефильм). **20.10** Реклама.

Ўзбек тилида: 20.20 Никитинлар оиласи (телеочерк). **20.40** «Экран хандаси». Музикали дам олиш программаси (такрорий кўрсатув). **21.20** «Ахборот» информацион программаси. **21.50** Қўшиқ ёзувчи шоирлар. Акмал ПЎЛАТ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.00 Ўқув кўрсатувлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия (ўзбек ва рус тилларида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.00 Рангли телевидение программаси. Эрталабки гимнастика машғулотлари. **12.15** Янгиликлар. **12.30** Ўқувчилар учун. «Будильник». **13.00** Музикали киоска. **13.30** Қишлоқ янгиликлари. **14.15** Ўсмирлар учун. «Изловчилар». Телевизион клуб. **15.00** Ўқувчилар учун эшиттириш. **16.25** Янгиликлар. **16.30** Пушкин номли Ленинград драма театрининг концерт-спектакли.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.
31 ЯНВАРЬ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари — 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими —33-65-57, эълонлар бўлими —33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579
НАШР 2716.
Р.06252